

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Kiadásnapi csupán a kiadóhoz való felirat
B. Gyarmaton.

Kiadásnapi pénzek, reklamációk és hí-
radások a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére a a nyitólár,
vonatkozó minden közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Hirdetések díja: öt havihoz petítsey
3 kr. — Nagyobb és többeszeri hirdet-
ések jutányosan eszközöltnék.

Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Hylltár garmond sor: 20 kr.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „NÓGRÁDI LAPOK”

1889-İK ÉVFOLYAMÁRA.

Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egy hónapra — frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csebbeve
— legcélszerűbben postautalvánnyal — a nyomtatandó
példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb be-
küldendők.

KÉK LASZLÓ,
kiadó és lapfajtalanos.

HORVÁTH DANÓ,
felelős szerkesztő.

B. Gyarmat, január 10-én.

A közigazgatási bizottság intézményéről.

„Magyar Közigazgatás” című szaklapunk figyelemre méltó cikket hoz, melyet tájékozás és viszonyaink összehasonlítása végett mi is átveszünk. A jeles cikk, mely 12 évi gondos megfigyelés szüleménye, következőket mondja:

„Alkotmányunk helyreállása óta állami és önkormányzati közigazgatásunk egyik legsarkalatosabb reformját a közigazgatási bizottságok szervezése és létesítése képezte. Ez intézménynek ma már tizenkét évi tapasztalat áll háta mögött. Ez idő felelősen elégséges lehet arra, hogy ezen institutio értékéről alaposan tájékozódhassunk. És a ki a közigazgatási bizottságok működését a lefolyt 12 év alatt megfigyelte, s elfogulatlanul ítél, annak be kell ismernie azt, hogy a közigazgatási bizottságok ugy conceptiójuk, minél feladatukról betöltése tekintetében teljesen megfelelnek a mi viszonyainknak, s ma már ezen intézmény oda fejlődött, hogy sarkpontjával tekinthető közigazgatásunk bármely irányban való reformálásának.

Emberi intézmény tökéletes nincs. Ezen mérték alól a közigazgatási bizottság intézménye sem vehető ki, mert minden életképessége mellett lehetnek és vannak ennek is pótlást igénylő hiányai; és annyi már eddig is kitűnt, hogy míg egyfelől az intézmény hatásköre több irányban kiterjeszthető, másfelől annak hatáskörébe olyan ügyek is vannak utalva, melyek abból elvonhatók és más hatósági szerv keretébe jobban és helyesebben beilleszthetők. De ha ez idő szerint nem érte is még el az intézmény, a fejlődésnek emberileg lehető teljességét, mégis lényegében és egészben ép oly czélszerűnek, mint fejlődésképesnek bizonyult s erős meggyőződésel valljuk, hogy ez nem csak az állami és törvényhatósági közigazgatás egymással kapcsolatos igényeit kielégíti, hanem mint specialis magyar conceptio nemzeti jellegűnek is úgy annyira megfelel, hogy ha ezen szerv nem volna még megalkotva közigazgatásunkban, annak megalakítását az állami és önkormányzati közigazgatás nagyfotossági érdekei megkövetelnék.

De bármily életképesnek és czélravezetőnek tekintjük is ez intézményt, súlyt kell fektetnünk arra, hogy az állandó terjeszkedésben levő közigazgatásunk növekvő igényeivel lépésben haladva fejlesszessék. Hogy ezen fejlesztés mely irányban és minő mértékben történjék, arról szólni más alkalommal fogunk, most csupán az intézmény némely alkatelemei megválasztásának kérdéséről akarunk egyet-mást elmondani.

A közigazgatási bizottságok létesítését az tette leginkább szükségessé, hogy az állami és

önkormányzati közigazgatás különböző ágának egymásra utalt szervei, egy közigazgatási szervetben egységes működésre egyesítenek, s e tekintetből az intézmény szervezete, mely az állami és önkormányzati közigazgatás vezérele-
meit, sőt választott tagjaiban az ellenőrzésre hivatott független elemeket is egyesíti magában, oly szerencsésnek mondható, hogy az összealkotás tekintetében páratlanul áll Nyugat-Európa modern közigazgatásában; mert ez intézményt már maga szervezete, összealkotása teszik képessé a helyi és központi közigazgatás annyi ponton érintkező feladatai teljesítésére s működése ma már oly jelentőséggel bír, hogy azon törvényhatóságban, melynek közigazgatási bizottsága feladatának színterén áll, s lelkiismeretesen megfelel kötelességének, az általános adminisztratio is rendes és pontos, míg ott, hol a közigazgatási bizottság eljárása lanyha és pontatlan, magában az általános adminisztratioban észlelhetők a visszahatás káros nyomai.

Ha már az intézmény helyes összealkotásáról a törvény kellően gondoskodott az arról való gondoskodás, hogy független elemei, tehát választott tagjai is megfelelő szakképzettségnek legyenek. Sajnos azonban, hogy a választott tagoknak összeállítására, a törvényhatóságok nagy részénél, nem a közigazgatás érdekeinek megfelelően, hanem más szempontok figyelembe vétele mellett gyakoroltatik. (Nálunk ez ellen sem lehet panasz.)

Mert a törvényhatóságok és közigazgatási bizottság tíz független tagja választásánál a leg-
ritkább esetben tekintenek a megválasztandók-
nak közigazgatási ügyekben való járasságára és szakképzettségére, hanem gyakrabban arra, hogy mennyi sulya van az illetőnek vagyoni, politikai és családi tekintetben; már pedig, ha a törvény az egyes kormányzati ágaknak a bizottságban való hivatali képviseltetéséről gondoskodni szükségesnek látta, akkor nemcsak szükségesnek, hanem kötelességszerűnek mutatkozik az is, hogy a független elemek, tekintettel azoknak különböző közigazgatási ágakban való vagy általában szakképzettségükre, választassanak be a törvényhatóságok által; mert csak akkor, ha ilyen szakképzett választott tagok foglalnak helyet a bizottságban, ha a tanfelügyelővel, az adófelügyelővel, az orvossal és közgazdasági előadóval stb. szemben megfelelő szakérő jut be a független elemekből: akkor fog az minden irányban képes lenni arra, hogy kifogástalanul adminisztráljon és egyszersmind életképes ellenőrző szerve legyen az általános és helyes adminisztratioinak. Legyen képviselve a választott tagok között minden kormányzati ág szakavatott ismerete s meg lehetünk győződve, hogy ily összealkotás mellett az intézmény nemcsak jelentékenyen fog értékben emelkedni, hanem közigazgatásunk oly hatékony szerve lesz, melyhez hasonlólt egyetlen nemzet sem tud felmutatni.

Közigazgatási bizottsági ülés.

(Január hó 7.)

A bizottsági ülésen Beniczky Árpád, gr. Berchtold Arthur és gr. Czebrán László kivételével, a választott tagok mindannyian jelen voltak. Az új tagok, névszerint: Balás József, gr. Degenfeld Lajos, br. Rozner Ervin és Török Zoltán urak a kimaradt, illetve elhalt tagok helyeit foglalták el, s mint fiatal erők, ezen he-

lyeket bizonyosan állandóan fogják betölteni. Az útagok közül már csak gr. Czebrán László, Huszár István és Sréter Alfréd vannak benn. Seitovszky János is ezek közé tartoznék, de ő mint alispán foglal helyet a bizottságban. Tizenkét és fél év alatt a bizottsági tagok közül elhaltak: Bozó Pál, gr. Forgách Antal, Reményffy József és Madich Károly. A bizottságnak tagjai voltak: dr. Pulszky Ágost, Pokorny Gusztáv, Alk György, Hanzely László, gr. Pejacevich Arthur és Kövy Tivadar urak.

Ezen kis statisztika előre becsátása után áttérhetünk a bizottsági ülési rendes referatúrára.

Az ülést gr. Györky Ábrahám főispán megnyitván, a meg nem jelent tagok elmaradását igazolniak tekinteni kéri. Jegyzőkönyvkiutasítástól: Pajor István és Fáy Árpád urak választottak meg.

Olvastatik a vármegye átirata, melyben az újonnan megválasztott bizottsági tagok lajstroma közöltnék. Tudomásul vétetik.

Ezután megalakítottak az albizottságok és pedig

A fegyelmi eljárástörvény.

elnöke a főispán, ennek akadályoztatása esetén az alispán, választott rendes tagjai: gr. Degenfeld Lajos, br. Rozner Ervin, póttag: Huszár István. Kinevezett tagok: Szpevák Sándor kir. adófelügyelő, dr. Melicher Ferenc kir. ügyész, kinevezett póttag: Komjáthy Anselm.

A vármegyei pótdadó kirendése eszére a felszámolások elintézése czéljából az 1883. XV. t. cz. 12. §-a értelmében alakított bizottság. Ennek elnöke a főispán, illetve alispán; tagjai: gr. Czebrán László, Sréter Alfréd, Balás József és Beniczky Árpád.

Az árványügyi felelősségi bizottság.

(1877. XX. t. cz. 216. §-a alapján.) Elnöke a főispán, illetve az alispán; választott tagjai: gr. Degenfeld Lajos, br. Rozner Ervin, választott póttag: gróf Berchtold Arthur, kinevezett tagjai: gr. Czebrán László és Beniczky Árpád; kinevezett póttag: Moesáry Ödön.

Hátróváltógató bizottság.

Elnök: gr. Czebrán László, tagok: Török Zoltán, Moesáry Ödön, Balás József, dr. Kacsócsics Gyula főorvos és Feigelsstock Gyula főmérnök.

Erdői ügyek

elintézésére hivatott bizottság elnöke gr. Czebrán, tagjai: gr. Degenfeld és Huszár.

Az erdei kihágások ügyében II-od fokulag intézkedő bizottság (1879. 34. t. cz. 126. §. értelmében) elnöke: a főispán, illetve alispán; tagjai: dr. Melicher Ferenc, Sréter Alfréd, gr. Berchtold Arthur, Török Zoltán és Balás József; póttagok: Moesáry Ödön, Beniczky Árpád, br. Rozner Ervin és Komjáthy Anselm.

Számvetésgató bizottság.

Elnöke: az alispán; tagjai: gr. Degenfeld Lajos, Balás József és Sréter Alfréd; póttag: Moesáry Ö.

Alispáni ügykezelést ellenőrző bizottság tagjai: gr. Berchtold Arthur és Török Zoltán.

Az árvazéki pénzkezelést ellenőrző bizottság tagjai: gr. Degenfeld Lajos és Moesáry Ödön.

Az alispáni jelentés szerint fontosabb eset a múlt ülést óta elő nem fordult. Tanácsban egy gyilkossági eset történt. Belohorsky Endre f.úszovnik körjegyző szabálytalan pénzkezelés miatt felfüggesztetett.

Kivétel nélküli és katona elbocsátási ügyek.

Kivétel nélküli engedélyben részesültek: Hilo, Fekete, Braesok, Telek, Köny, Fábjan, Melicher, Czabay, Székora, Kis és Ilpos folyamodók. Kérvények postására utasítottak: Herczeg és Jancsó, elutasított: Danó. A hadseregől elbocsátottak: Miklyan, Fodor, Dudás, Konyka, Pajod, Gyüre, Matyej, Laczó, Záhorsky és Ritz folyamodók.

Köszönet.

Gerber Frigyes s.-tarjáni bányagondnok igen szép levélben köszöni meg azon kitüntetést és, illetve dísmenést, melyben a s.-tarjáni bányasztrénészetlenség alkal-
mából őt, mint 20 ember életének megmentőjét, a köz-
igazg. bizottság részesíté. Eme elismerés — úgy mond
— ösztönözn fogja továbbra is, hogy nehez hivatalát lelkiismeretesen töltse be s hogy hazájának mindenkor
hű és munkás polgára legyen.

Az endreföldi templom és paplak közt levő mo-
csár eltávolítása elrendeltetett meg pedig akkép, hogy
ezen munkálatnak máj. hó 1-ig keszen kell lennie.

A rapp-s-tarjáni vicinális útszomsor elkerítésé-
nek a közgyűléshez s onnan a bizottsághoz áttett fo-

lyamolására megengedett, hogy az Aranyi puszákon Főlekefe vezető út a vicinális utasoportha felvételük s arra a közmunka ráfordítások.

Ezerf ut kitérésére Karczag Bely 2000 frtos kamatnélküli kölcsönt ajánlott fel. A vicinális bizottság elnököl: Huszár Ignác választotta meg.

Ellátéskészségi ügy.

Trász község megfellebbezte az alispán azon határozatát, mely szerint Fábó Mária trázi illetőségének mondattott ki. Az alispáni határozat azonban helyben hagyatott.

A belügyminiszterium értesíti a közig. bizottságot, hogy Felső-Tiszovnikon ezidő szerint alap hiányában csendőri állomást nem létesíthet. Most — úgymond — Bács-Bodrog vármegye csendőri állomását kellett szaporítani, mivel ott a rablóbandák elszaporodtak. Mint-hogy azonban vármegyének felső vidéken mulhatlanul szükség van legalább is még egy csendőri állomásra, a bizottság újabbán felir a nm. belügyminiszteriumhoz.

Tóth Kázmér romhányi körjegyző ellen egy biztositási társulat bünyenítő feljelentést tett a b.-gyarmati kir. törvényszéknek. A törvényszék átiratilag értesíti erről a bizottságot. Minthogy ily esetben a tisztviselő további működhetése elbírálendő, a tisztviseléség utasított, hogy a feljelentés körülményeit vizsgálja meg s véleményes jelentést tegyen arra nézve, vajjon van-e alapos indok nevezett körjegyző felfüggesztésére?

Okolicsányi Manó losonczi járási szolgabíró és volt rappi körjegyző megfellebbezte azon alispáni határozatot, mely őt arra utasítja, hogy a körjegyzői nyugdíj alapja az 1888. évi jan. 1-től, 1888. évi nov. 10-ig esedékes járulékat fizesse be. A tény az, hogy Okolicsányi Manó szolgabírónak választatott, a körjegyzőséget még az 1888. év elején őlt hiagya, s nov. 10-én Raderczy választotta meg körjegyzőnek. A nyugdíjalap járuléka azonban minden év jan. 1-én fizetendő be. Okolicsányinak is tehát a kifizetést 1888. jan. 1-én kellett volna teljesíteni. Huszár, Török, Rozner, az alispáni határozattal szemben ellenkező véleményben voltak, mivel Okolicsányi jóformán a mult év elején megszűnt körjegyző lenni, s mint megyei tisztviselő a megyei nyugdíjalapba fizetett. Balás és Sfrter felszólalására azonban a többség elfogadta az alispán határozatát, és így Okolicsányi felebezése visszautasítottatott, (Balás úr stylaris módosítása szerint elutasítottatott.)

A szennai tanító Kármán Mihályné ellen fennálló tanítói járulékaik bíróság útján kereste. Fel is ment az ügy egész a legfőbb ítélőszékig. Azonban itt kimondatott, hogy az egész eljárás semmis, mert az ügy a közigazgatási utra tartozik. Az akták kiadattak a járási szolgabírónak, hogy a felekkel tárgyalást tartson, mivel a jog alap kétes.

Dr. Borhy Lászlónak losonczi helypénzszedési ügyében hozott alispáni határozat helyben hagyatott.

A szklabonyai iskolások választása ellen beadott panasz megvizsgálására Kacsokovics István helyettes főszolgabíró halasztást kért. A halasztás megadott.

A zagya-rónai előjáráság

megválasztását — Pongrácz György által teljesített vizsgálat és nevezetlnek véleménye alapján a decz. 20-ki közgyűlés jóváhagyta. A képviselő testületi tagok megválasztása ellen is beadva panasz, ennek elbírálása a bizottsághoz tartozik. Miért is a vármegye közgyűlése az iratokat további illetékes intézkedés végett a közig. bizottsághoz tette át. A főjegyző javaslata az volt, hogy habár a képviselő testületi tagok választásánál 350 bányamunkás szavazott, kik esetleg gazdai hatalom alatt állanak, s így választó képességük nincs; mégis, miután a választói lista ellen a törvényes határidőben felszólalást nem intéztek s így ezen lista jogerőre emelkedett, ezen indokoknál fogva a listába felvett bányamunkások szavazatát jogervénytelennek tekinteni nem lehet, s a választást jóváhagyni kell.

Steller Antal. A határozat ellen ezennel bejelentem felebezésemet.

A főjegyző ezen szokatlan fellépése kissé zavart idézett elő. Többen ellene is voltak a felebezések. Hja! de ehhez joga van a vármegye fiskálisának, s így majd meglátjuk, hogy dönti el a miniszter a zagya-rónai választást.

Hazenfeldt Benjamin közmunkája.

Hazenfeldt B.-u Ritter féle nándori és debrecenyi ingatlanokat haszonbérletben, ellene a közmunka még 1887-dik évre is kivetelték mikor pedig már nem volt bérletje a jelzett ingatlanoknak és azokon egy szál marhaja sem volt. Ez ellen kérvényezett az alispánnal. Az alispán kénytelen volt azonban kérvényét elutasítani, mivel az összeírás jogerőre emelkedett, s akkor H. B. fel nem szólott. Ezen alispáni határozat ellen H. B. felebezéssel él.

Dr. Degenfeldt Lajos felmenteni kéri Hazenfeldtet, mert tény az, hogy a bérelt területen 1887-ben nem volt semmiféle marhaja. S így ha nemis szólott fel annak idején, ily esetben a méltányossági tekintetek figyelembe veendő; mert szerinte: summum jus, summa injuria.

Huszár István itt is a közmunka törvény hiányosságát látja, s indítványozza a vizsgálatot.

Több felszólalás után elrendeltetett a vizsgálat.

Gellén Endre pilisi birtokos közmunka leírás iránti felebezése elutasítottatott.

Indokolt felírás terjesztetik fel a nm. vallás és közoktatási miniszterhez, hogy a berezdi izraelita anyai könyvvezetőségre semmi szükség sincs.

Aranygy.

Gyamság és gondnokság alatt volt 12977 egyén. Beadványok összes száma: 16687, melyből elintéztetett 16417, s így hátralék 270. A gyámpénztárban kezelt árva érték: 663756 frt 11 kr. A tartalék alap: 16318 frt 41 kr, szegény alap: 1429 frt 14 kr.

A jelentés örvendetes tudomással vételett.

Tudagy.

Pietrich István berezdi plébános és Bodnár István azon kérvényt intézték a bizottsághoz, meszerint ez engedne meg, hogy a berezdi római katolikus hitfelekezeti iskolára a katolikus híveknek kívül a község többi lakossága is vallás különbség nélkül adoztassék meg az 5-százaléki iskolai adóval. Minthogy azonban az 1868. 38. t. c. 35. §-a szerint a községi hűvek csak a községi iskola fenntartására adoztathatók meg az 5 percentes iskola adóval, a kérelemnek hely nem volt adható, annál inkább, mivel a község ebbe bele nem egyezett. Ugyanakkor fent nevezettek azt is kérvényezték, hogy a berezdi iskolához még egy tanítói állás rendszeresítésék. Ez azonban nem tartozik a közigazgatási bizottság hatásköréhez, mert ez a berezdi rom. katolikus hitfelekezet ügye, mely saját egyházi hatósága előtt intézendő el. A kérvény mindazáltal a kir. tanfelügyelőnek adatott ki, hogy lehetőleg közvetítse ezen — Berezdre nézve igen fontos culturalis ügyet.

A csitári iskola ügy

ismét napirenden. Ezen iskolától a tanító elmenekülvén, újabb tanító választás rendeltetett el Kövy Tivadar elnöklete alatt mult év decz. 18-kára. Azonban Kövy úr betegsége miatt a választást nem fogadtatott. A jó esitáriak azonban elnök nélkül teljesítették a választást, s megválasztották bizonyos Szappanos Pált tanítónak. Ezen választást azonban a bizottság az 1876. 28 t. c. 13. §-a alapján megsemmisítette s az újabb választáshoz Fáy Árpád urat küldte ki. (Mondják, hogy a csitáriak valóságos árlejtést csinálnak ezen tanító választás ügyben; — azt választják meg, aki olecsóban adja a tudományt! — Szép állapotok! — A licitatort mégis csak jó volna közelebbiről megismerni.)

Koltay Miklós somos ufjaltsi tanító megférhetlenségével és durva bánásmóddal vadoltatván, ellene a vizsgálat elrendeltetett.

Jogügyek.

A közlekedési miniszterium helyben hagyta az osztr. m. államvaspálya társaság és a váci püspöki uradalom közt fennfőrgő s a gimpli vasúti hid érintetlen hegyását kimondó bizottsági határozatot.

Hoffmann David bírái lakos potádó ügyében Balás bíró a végleges leszámolásra utasítottatott.

Adóügy

Az adóügyben igen kedvező adatokról referált Szepvák Sándor pénzügyi tanácsos és kir. adófelügyelő úr. Eszerint egyes adóban az 1,762,881 frt előírásból, elemi csapások, behajthatatlanság és filloxxera miatt leírásba hozott 149202 frt maradt tehát hátralék és előírás ezimén behajtandó 1,613,679 frt. Behajtatott pedig 1,110,346 frt, s így hátralék csupán 503,333 frt. Az eredmény 135 ezer frttal kedvezőbb az 1887 kúnd. — Hadmenességi díjakban az előírás volt 85204 frt mely leírások által 68136 frtra apasztatott, erre befelatt 31705 frt, hátralék 36421 frt. Itt is 9092 frttal kedvezőbb a helyzet.

A jelentés szerint a közvetett adók is eredményesen folytak be, csak a szőlődezsma váltásig szünetelt.

A bizottság oly irányu felhatal rendelt felkúndeni a képviselőházhoz, hogy a filloxxera által kúpusztított szőlőlőkről a dezsnaváltásig végkép leírassék.

Hárommalad községe folyamodott, hogy a losonczi adókerülethez osszassék be. Ezen kérvény pártolólág felterjesztetik a nm. pénzügyminiszterhez.

Hirtőndűgy.

Dr. Melicher Ferenc kir. ügyész akadályoztatása folytán (Dr. Melicher úr Losonczon járt hivatalos ügyben) Dr. Mogyéry István alügyész referált a b.-gyarmati kerületi fogház belügyéről, mely a bírósághoz bizottság által legközelebb vizsgáltatott meg. A fogházban a mult hóban összesen 265 férfi és 8 nő fegyencz volt letartóztatva. (Még mindig szép szám!)

Az egészségügy

csak kielégítőnek classifikáltatott a forrovs állál.

Az utakon sem történt fennakadás, mint ezt a főmérnök gyors előadásából kivehetjük.

Az ülés végén Török Zoltán interpellálta az alispánt, hogy mi okból tiltotta le 4 főszolgabíró január elseji fizetését? Az alispán készséggel válaszolt a felszólalásra bar, lehagolt kedvvel, mert épen akkor vette azon szomorú tavoratot, hogy Szitányi Bernát, neje nagybátyja elhalt. — Ugyanis — úgymond — a szolgabírák több ízben szorgalmazták arra, hogy a jegyzői

nyugdíj alap és a vízipuska alap járuléka a községektől hajtssák be. Ennek a rendeletnek azonban a főszolgabírák közül 4-en meg nem feleltek, úgy hogy az alispán a törvény értelmében jogosítva lett végna költségre végrehajtót kikúndeni. Hogy esetleg ezen végrehajtók költségei kikerüljenek, a hátralékos szolgabírák fizetését le kellett tiltani. Jelenti azonban az alispán, hogy a szolgabírák minnár a behajtásokat fogadtatották, s így lefűtött angariajok jan. 6-án utalványoztatott.

Török Z. tudomásul vette az adott felvilágosítást, de kéri az alispánt, hogy jövőre más módot alkmazzon a rentens tisztviselők irányában, mivel azok, mint családós többnyire szegény emberek nem nélkülözhetik a fizetést.

Ülés vége d. u. 1 és fél órakor.

Alispáni jelentés.

(Folytatás.)

Halál okul felhűttek között legtöbbször idült bánatnak és ezek közül leggyakrabban a gúmó és aggkór szolgáltak, míg a csecsemők közül legtöbb gyermekaszály és veselőzetelt gyengeség következtében mult ki. A halálosok összes száma 2838, ezek közül 1394 a hét éven aluli, 446 hatvan éven felőli korban volt.

védhímlő oltás és pedig úgy a csecsemők első oltása mint az 1887. évi XXII. t. cikkel elrendelt első és ismételt oltások ezen időszakban a megye egész területén kívánt eredménnyel folyamatban voltak csak is az oltási tervezetben előre megállapított időre nézve történtek egyes elterések, a sikertelen előoltások következtében.

Az egészségügyi személyzetben változás Kirner Vilmos málnapataki és Hrabeczy Imre rétsági gyógyszerész távozása által állott be, előbbi személyes jogú gyógyszerárát Abonyi Endrere, utóbbi pedig Keresztúri Ferenc gyógyszerészmesterre ruházván át felsőbb jóváhagyással.

Törvényszéki és rendőri bonczolat összesen 57 hullálal vált szükségessé, a hullál okát illetőleg: 17 különböző haleset folytán mult ki, 4 öngyilkos akasztás, 1 kösszűrással vetett véget életének, 12 esetben a bonczolás által különböző korfolymat állapítottatott meg, 2 szűrlés után elvérzés, 9 más által okozott sérülés, 2 lövés, 2 csecsemő megfojtás, 8 fagyás következtében halt meg.

A közigazgatási hatóság közbejötté mellett következő egészségügyi vizsgálatok végeztek: életmi és tapasztalás 91, italk 77, egészségre ártalmas edény 7, jogosítatlanság tartott még 1, jogosítatlanság tartott gyógyszer 2, megértatlanság szövetek 3, ragályos ruhák és egyéb használati tárgy megvizsgálása 36 volt, 3 esetben lefogalás, 11-nél elkobzás, 9-nél vegyvizsgálat történt. Közhelyiségek, nevezetesen: gyárak 14, műhelyek 15, rendőri fogház 7, börtön 8, viaróhidak 98, hűnyák 4, vendéglok 32, koresmák 134 esetben vizsgáltattak. Rossz szellőzés 10, tisztatlanság 21, életveszélyes körülmény 1 esetben tapasztaltatott. Egészségre ártalmas lakás viszonyoknál: egészségtelen, zsúfolt lakások, és ragályos betegségek után összesen 111 vizsgálat végeztek, kitisztítás és fertőtlenítés 40, hatósági figyelmeztetés 9, elűtás 1 esetben volt szükséges. Iskolák közül: tanoda 5, népiskolák 114, növevűek 6-szor vétettek szemle alá, zsúfoltnak 11-szer, rosszul szellőzöttnek 14, tisztatlanság 23-szor találtattak. Orvosi felügyelet alatt 122 gyermek volt kisedek dajkálására 24. csecsemő szoptatásra 15 engedély adatott, egyszer pedig a dajkaságba vétel megtagadtatott, 7 éven aluli korú gyermekek gyógyítása 387 esetben mulasztatott el, e miatti elmurasztalások száma 10. Hatósági felügyelet 51 kéjűre gyakoroltatott, bujókór miatt kórházi gyógykezelésben 8 részesült.

A Zagya-Szintő községben évek óta elterjedve volt bujókór, miután a még ez évben is betegnek talált lakosok kórházba szállítatlását el rendeltet volt, a beérkezett hivatalos jelentés szerint végre megszűntnek tekinthető; mégis kórosvos a kellő ellenőrzésre utasítva lón.

Gazdasági állataink egészségi állapota kevésbé mondható kedvezőnek mintán a lépfene több községben névszerint; Alsó-Sztergova, Berkenye, Ipolybolyk, Karancseszki. Kis-Liberecs, Sáoely, Sijek, Látke, Terekes és Rapp sertésnyájában járványosan fellépett, lovak és szarvasmarhák között azonban csak igen gyér szorványos esetben mutatkozott egyes helyeken. Takonykór miatt Kalondán 1, Alsó-Petőnyben 3 lo iratott ki. Ecsen 6 lomát a jönnem bujókór esete fordult. Zagya, Terekes és Nótánsen elmarás folytán egy-egy sertésnél a vesztesség feljűdött ki. Ezen ragályos jellegű betegségek terjedése ellen a fertőtlenítési és elkölönítési övintézkedések megfűtettek.

Végül tiszteltetel jelenem, hogy a b.-gyarmati állat orvosi állomásra Szinyay László Ó nagyméltóságaa főispán úr által kinévezve, s hogy nevezett állomását f. évi november hó elsején tényleg el is foglalta.

A vármegyei utak fenntartására a f. évi költség előírnyzat szerint 84677 frt 39 kr volt előírnyozva, a

rendkívüli öditkezésekre pedig 39723 frt 89 kr illetve a f. évi közmunka váltásdíjából 29203 frt 89 kr és 10520 frt az elsőbbségi hátralevőből.

(Folytatása következik)

A nemzethez!

Kolozsvár sz. kir. város legnevezetesebb történelmi emléke épülete, az óvárban az az ódonosztó polgári ház, melyben Magyarország dicső királya Mátyás született, majdnem öt század viszonyait áll megvise, oly roskatag állapotban van, hogy fönnmaradása csak idő, legfeljebb egy-két évtized kérdése.

Az emléktábla, melylyel a város közönsége, dicsősegesen aradók apostoli királyunk I. Ferenc József Ő Felsége adománya s lelkesítő példája által buzdítva, ez ódon házát díszíteni elhatározta, meg fogja ugyan jelölni a helyet, hol a nagy király bölcsője ringott, de maga a romladoszott ház csak alapjából leendő stíluszerű újépítés által lehetne a jövőendő nemzedék kegyelele tárgyául fönttartható.

Ez a körülmény hozta létre azt az óhajást, hogy Kolozsvár városa legnagyobb szülőföldjének, a magyar nemzeti jellem legigazabb képviselőjének, a legnépszerűbb magyar királynak emléket állítsa a késő századokra is megőrizni törekedjék s kegyeletét s halálját a szülői várost jöteleményekkel elhalmozott dicső király emlékeztetése iránt az ő nagyságához méltóan fejezze ki. Így született meg a város közterét díszítendő Mátyás király szobrának eszméje.

A lelkesedéssel fogadott eszme megtestesítésére Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottságának közgyűlése megtette a legelső lépést, midőn e célra 5000 forintot szavazott meg s kebeleiből bizottságot alakított, mely a város értelmiségének kiváló tagjaival együtt a cél kivételére szolgáló módokról és eszközökről tanácskozik s a végrehajtás terén a kellő intézkedéseket megtegye.

A bizottság azt az elvet tartva szeme előtt, hogy a tervezett Mátyás-szobornak a nemzeti közérzelem megtestesítő kifejezésének és így országos műemléknek kell lenni, abban állapodott meg, hogy az egész magyar hazában gyűjtést indít meg a szobor költségének előteremtésére.

Abban a hitben és reményben, hogy fölhevásunk mindenütt, hol magyar él, viszhangra fog találni, bizodalommal fordulunk hazánk hő fiaihoz és leányaihoz hogy adományaikkal, a gazdagok forintjaikkal, a szegények filicéikkel, e nemzeti emlék mielőbb leendő felállítását lehetővé tenni szíveskedjenek.

Az erdélyre sz. megfogott, de lélekben meg nem tört magyarság, melynek ősei a nagy király és dicső atyja, a kereszténység középkori legnagyobb hőse, zászlai alatt mindig híven küzdöttek a magyar állam és az európai polárisultság védelméért vittak nehéz harcokat, melynek fiait és leányait a legnehezebb időkben is mindig minden nemzeti közzelre lelkesítően meghozták áldozataikat, joggal vél arra számíthatni, hogy az erdélyi részek legmagyarabb s legmíveltebb városában fölállítandó nemzeti emlék eszméjét, — mely hivatva van a dicső múlt iránti kegyeletet ánozni s nemzeti méltóságunk fensőségi hatalmát hirdetni, — a hazai érzelmei kész lesz s a nemzet közakarata erős lesz megvalósítani.

Szíves adományok nagyságától Nagy Lajos unitárius esperes és főgymnasiumi tanár urhoz, mint a szobor-bizottság pénztárnakához (Kolozsvár, hosszú-utca 5. szám) küldendők.

Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által kiküldött szobor-bizottság nevében, 1888. december 1-én.

Hegedűs Sándor elnök, Signmond Dezső működő alelnök, Albach Géza alelnök, Dr. Hegedűs István titkár, Dr. Szabó Gyula jegyző, Nagy Lajos pénztárnok, Br. Bánffy György, Gr. Bánffy György, Gr. Béli Ákos, Benigni Sámuel, Dobál Antal, Gr. Esterházy Kálmán, Dr. Ferenczi Zoltán, Gáman Zsigmond, Dr. Groisz Gusztáv, Gyarmathy Miklós, Br. Jósika Sámuel, Kövály László, Gr. Kunn Géza, Sándor József, E.M.K.E. titkár, Dr. Szász Béla, Dr. Török István, Weisz Mór, a végrehajtó bizottság tagjai.

Az alsófokú kereskedelmi iskola ügyéhez.

A karácsonyi és újévi élelnekbeli forgalom miatt, állalam igen nagyrabecsült Druga József úrnak a lapokban közzétett cikkére csak most mondhatom el észrevételeimet.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy annak, miszerint a fentjezített iskola létre nem jött, egyáltalán nem a kereskedők az oka. Ők megtették mindent, amit tőlük követelet lehet. Velem együtt többen tanulónkat beíratott annak daczára, hogy 16-ik életévüket betöltötték. Ők szünek, határoztunk, kérvényeztünk, költségtünk — eredmény nélkül!

Abban, hogy a kereskedőknek érdekükben fesszük művelt segédeknek nevelni, Druga úrnak csak annyiban van igaza, hogy minden egyes állampolgárnak kötelessége a közművelődést előmozdítani. De főleg kötelessége ez a városnak, mely törvény értelmében kötelezve van akkor midőn az általunk kimutatott számú tanulók a városban léteznek, alsófokú kereskedelmi iskolát felállítani.

Ha mi segédeknek nem nevelhetünk is, 700 nevel nekünk más város, ahol a hazafias érzület kifejelettebb, mint nálunk; művelt segédeknek tehát kapunk.

Mi az erkölcsi és anyagi áldozatokra készségünket már akkor igazoltuk, midőn évi 10 frt tehát az országban legmagasabb tandíj fizetése iránt kötelezettséget vállaltunk. Ha a az ügy dugába dőlt, arról különben a polg. isk. iskolászeké lehet, melyhez az iránt folyamodtunk, — hogy addig is, míg a miniszter jóváhagyás megérkezik, tehát ideiglenesen, hogy a tanítás halasztást ne szenvedjen, szíveskedjék a tantermetek átengedni.

Ezen iskolászek nem tudom mire nézve, de garantíát követelt; mondom nem tudom mire, mert mi a tanításra a polg. isk. tanár urakat kértük fel, és azok — kik között az igazgató úr az igazgatást vállalta el — ajánlatukat készséggel elfogadták; tehát ha ugyanaz a tanári kar vezetne volna a tanítást az alsó fokú keresk. iskolában, ez elég garantíát szolgálhatott volna az iskolászeknek; de mit is kellett garantírozni? hisz az igazgató úr kijelentése szerint az amugy is nagyobbbrészt használhatlan tanzserek igénybevétele szükségem fenn nem forgott volna! Mire kellett emelgövega garantíát? hogy az iskolát a tanulók el ne vigyék?!

És midőn ezen a garantíára vonatkozó határozat az iskolászekben meghozatott volna, ott volt az igazgató úr is; miért nem emelte fel szavát az ügy sikerítése érdekében? miért nem tiltakozott oly határozat ellen, mely hivatva volt az ügyet végleg elaltatni? Miért nem magyarázta meg, hogy a tanzserek igénybevétele nem fognak és ha igen; nem a kereskedők, de a polg. iskolai tanárok — kik a tanítást vezették volna — felelősek azokért; végre miért nem vállalta ő maga el a garantíát, mely az ő legjobb tudomása szerint is felelősséggel nem járt?!

Igen ám! de a garantía tulajdonképen nem is tölünk, de az ügyünk kezdeményező és pártoló nagyságos tanfelügyelő úrtól követeltetett. Ő nagysága pedig a garantíát mérvét nem ismervén, azt átiratában határozatlan elfogadja nem merve, hanem felvitte elnökünk, hogy kereskedő társulatú alakuljunk, ami azonban viszonyaink mellett keresztül nem vihető.

Ez az ügy története és tényállása. Druga úr mindenesetre a maga részéről meg tett minden lehetőt; nem sajnált semmi fáradságot, hogy az ügyet sikerítse és mi nem késünk czúttal is neki elismerésünket kifejezni.

Ismétlem; mi költségtünk, fáradtunk; mi megtettük kötelességünket; ha az intéző vezér egyének szükségessége elháríthatlan akadályokat gördítettek utunkba, arról mi nem tehetünk, tehát mossuk kezünket!

Darvai Armin.

Hírek és Különlélek.

Csemtyi hírek. Gr. Gyürky Ábraham főispán úr öngyméltósága meg jan. hó 6-án érkezett a szekvárosba hol meg az nap és másnap 10 óráig részint a nagy számban megjelenő tisztelgőket fogadta, részint a főispáni sürgős teendőket elintézte. Jan. 7-én a közig. bizottsági ülésen elnököl, az nap d. u. a fogelmi választmány, mint II-od fokú hatóság tanácsabap vett részt, s a szekvárosból csak decz. 8-án reggel 8 órákor utazott Kis-Terenyére. A választott bizottsági tagok részéről a közigazgatási bizottság jan. 7-ki ülésén részt vettek: Balás József, Gr. Degenfeld Lajos, Huszár István, Moesary Ödön, Br. Rozner Ervin, Sréter Alfréd és Török Zoltán urak.

Egyen. Dr. Istvánffy Lajos b-gyarmatjárasi albíró úr e napokban jegyezte el B-Pesten Reichel Anna kisasszonyt. — Glauber Samu b-pesti bejegyzett kereskedő jan. hó 8-án jegyezte el B. Gyarmaton Hezfeld Lidia kisasszonyt, Herczfeld László földhírtokos kedves leányát. — Bachrach Ernő budapesti kereskedő e napokban jegyezte el Taub Roza kisasszonyt, Taub Armin kalapkereskedőnk kedves leányát. — Vízkelety Ferenc ügyvéd úr s az első magyar áll. bizt. társaság hivatalnok, városunknak volt lakója Nagy Hermína úrhölgyet B-Gyarmat hosszú időn át volt beltanácsosának leányát mult hó 9-én vezette oltárhoz.

Gr. Zichy Ferenc seniorunk öngyméltósága jelenleg Fiumében időzik Gr. Zichy Agost főmeci kormányzó flánál. Mint értesítünk, a kegyes senior hosszabb időt fog tölteni Fiumében. Vele van Steinmeyer János is, a senior úr uradalmának köztisztviselőiben álló kormányzója.

A József ember-barátok. A nyilvánosság után újból felkérjük mindazokat, kiknek a sors jobb módát adott, hogy fölöslegeikből szűkölködő szegény embertársaink részére adakozni kegyeskedjenek. A városi hatóság meg oly csekély pénz elégi vagy ruhanemű adományt is kö-

szönettel elfogadja és az érdemes beteg vagy előregedő szegényekhez juttatja. A mult hét szerdáján tízifa adomány 116 család részére lóg a városkában kiosztva.

A második dalentő a casóban jövő szombaton január 19-én fog megtartatni; a női dalkör szép közreműködésén kívül előzetes lesz még a Kulányi és Balogh Örsi kisasszonyok magánéneke, illetőleg duett-jök, és Vértessy Sándor kir. törzségi joggyakornok úr felolvasása, Vértessy úr az irodalommal már régebbidő óta foglalkozik és így igen természetes, hogy saját művével fog bennünket megismertetni. Az pedig szintén magától értetődő, hogy az előadást a farsang jogosultságánál fogva táncz fogja követni. A művelt társaságunk tehát ifjút és öreget egyaránt reméljük viszonzlatlanul is esélyen a casinói termekben.

Karácsony-farsang Székén. A székelyvidéki kisedővadásban a közelmult ünnepek alatt számos közönség jelenlétében tartatott meg a Karácsony-farsang. Mint az előbbiek években, így ebben is gr. Degenfeld Lajosné ömeltósága egyet elnök egész halommal küldötte be a különféle elemiszereket és játékokat s így a felállított két karácsonyfa ugyancsak megvolt rakva mindenféle áldással. Az ünnepek bevezetését a gyermekek játék productioni szolgálták. Majd előállt egy, később egy más ovodai gyermek, köszönetet mondván gróf Degenfeld Lajosné ő meltóságának az együttlét lelkes vedasszonyának ajándékaért. Minden egyes gyermekre szánt tárgyak annak nevével ellátva várakoztak. Képzelhető, mily halás szívet távoztak a szülők, valamint hogy örültek a kisgyermeknek a különféle ajándéktárgyaknak. Jelen voltak az ünnepeken az egyet elnök grófnő nagyobb gyermekei és pedig Kristóf gróf, Gusztika és Katica comtessek. A gyermeknevelés barátai közül Kun Barnabé és Merlay Jánosné urhölgyek.

Salgotarjánban jan. hó 26-án a bányatársulat kaszinói termében nagy hangverseny fog tartatni és pedig a Losonczon felállítandó közkörhaz alapja javára. A hangverseny rendezése előn Szilárdy Ödön úr áll, mint elnök, s az ő népszerű személyisége és tekintélye valamint a legjobb nevelők szervezett rendezőség a sikert már előre is biztosítják. Valóban a ritkaságok közé tartozik, hogy egy város egy másik szomszéd várossal oly jó viszonyban lenne, mint S. Tarján Losonczal. Ezen jó sympathiát Salgó-Tarján nem csak szavakkal, hanem tetteivel is igazolja. Salgotarjánról azonban, mely hazája anyai művész és műterének, elvárva a vármegye is hogy a B-Gyarmaton építendő vármegyeri körház javára is rendezze a hosszú farsang alatt ily nagyobb szabású concertet, mert ezzel B-Gyarmatot is lekötelezte maga iránt. A hangverseny műsora igen érdekes és változatos. Íme közülük: 1. Nyitány. Thomas A. "Mignon" cz. dalművéhez. Előadja a bányatársulati megerősített zenekar. 2. Hármas. Stainlein L.-től Zongorán. Hegedűn és gordonkán előadják: Gerber Frigyesné úrhölgy, Potuesek János és dr. Troján A. urak. 3. "La Sereñata." Legende Valaque. Bragatól. Zongorá. és gordonkakíséret mellett énekel Quailin Jeanette k. a. kisérk. Stegmayer K. és dr. Troján A. urak. 4. Novelletten. Schumanntól. 4. b) Polonaise. Moszkovszkytól. Zongorán előadja Almásy M. k. a. 5. Vonós-négyes. Haydn-tól. Két hegedűn, mely-hegedűn és gordonkán előadják: Potuesek J. dr. Vajda F., Rozenthal J. és dr. Troján A. urak. 6. Ötös. Schubertől. Zongorán, hegedűn, mely-hegedűn, gordonkán és nagybőgön előadják: Lüllbach G.-né úrhölgy, Potuesek J. Rozenthal J., dr. Troján és Schiffer J. urak. 7. "Lohengrin" előjátéka Wagner R.-től. Előadja a bányatársulati megerősített zenekar. Fenti hölgyek és urak, valamint a bányatársulati zenekar a játékony cél iránti szíveségből működnek közre.

A b-gyarmati vízkereszt vásár jan. 7- és 8-án) nem volt kedvező. Ez kölömben a legrosszabb vásár szokott lenni; emel csak a gyertya szentelői vásár rosszabb, mely jan. 28. és 29-én fog tartatni. Szarvasmarha előállított 1327 db. 10 524 drb. Sertés csekély számban. Czelekedben általános volt a pangás.

Smidt József főbíró közigazgató ügyében jan. hó 7-én tartatott meg a közigazgatási bizottság 2-od fokú feyeelmi köldöttségének ülése Gr. Gyürky főispán elnöklete alatt. A nagy ügy esomó elreterelése hosszú időt tett igénybe és sokáig folyt a tanácskozás melynek eredménye az, hogy az alispán elsőfokú határozata, mely Smidt Józsefet hivatalvesztésre ítélte, helyben hagyatott és Smidt a nyugdíj igényre való jogosultságtól is elűtetett.

Balás Vilbald f. Vármegyének egy kitűnő fiat ragadta el a halál. Balás Vilbald mines többé az élők sorában! Balás Vilbald csak ritkán vett részt a közgyűletekben, de e mulasztásait helyre utította sokszorosan család körében, mely ez nagyság nélkül oly érdemű tudott át alakítani, melynek pártját nagy ritkán találhatta fel. Mint értelmes mezei gazda megmutatta azt, hogy a falusi egyszerűség lehet jó izéssel párosítani. Ritka szép berendezés kertjében felelhetett találni a haladottabb kertészlet vívmányait is, de ezért a híres szőlői borok nagy termé- lője (500-600 hect) időt talált arra is, hogy borainak szakavatott iskolázás által oly értéket adjon, miről e megében alig lehetne fogalmunk, ha azt a bpesti országos mintá pince: nem tanúsítana (hestoját 25 frtjával vette át.) Vendégszeretete az előbbi évtizedekben közbeszéd tárgya lévén, az volt az általános vélemény, hogy Szőlősen nem el az ember, hanem évez, ennek a fogalomnak superlatívussát érve, Jeles renész, jó lovas, rendületlen bajvívó, nagy nyelvezés és emny jeles tulajdonságainál fogva, a melyeket a becsj Thuerzianunban nyerte: talán inkább diplomáciai pályára lett volna szanya,

de ő a „procul negociis” választá, melyben családját és azzal magát is boldogga tette. Most mely gyász borította szánandó családját, mely a következő gyászjelentést adta ki: Sipeki Balás Vilbaldné szül. Jankovich Ilona mint neje, egy gyermek: Balás Ilona és ferje Jankovich Ottó, ennek gyermekei: Ottó és Kamilla; László és neje Farkas Sarolta, ennek gyermekei: László és Vilbald; valamint testvére Ebeczy Emília szül. Balás Eugénia egy saját mint összes rokonai nevében melyen szomorodott szívvel jelentik, forrón szeretett férje illetőleg atyjuk, ipja, nagyatyjuk és testvére Sipeki Balás Vilbaldnak f. hó 30-án este 7 órakor 64-ik évében hosszas szenvedés után szívcsíkján következtében történt gyászosan elhunyt. A holttestét követően 1889. év január hó 1-én d. u. 3 órakor a r. k. szertartás szerint fogtak a szülői sírkövére örök nyugalomra temetni. Áldás lebegjen az elhunytak hamvai felett.

Országok. Szilányi Bernát, a képviselőháznak 1861-től megszaktas nélkül tagja, a Trencsénvármegyei vágy-besztercei kerület köve, Bécsben jan. hó 6-án 72 éves korában elhunyt. Szilányi Bernát a szomszéd Hontvármegyeének a 40-es években jegyzője, majd szolgabírája, 1849-ben alispánja volt. Szilovszky Jánosnak, alispánunk kedves nejének a megboldogult nagybátyja volt. Az elhunytak Budapesten jan. 10-én végbe ment temetésén alispánunk is részt vett. — Vácson pedig Horváth Mórca végezte be 64 éves korában munkás életét. Ez utóbbi holt testem F. Bodonyban a családi sírköveben temették örök nyugalomra. Horváth Mórca azelőtt a vármegyeének bizottsági tagja is volt. Béke és áldás lebegjen az elhunytak hamvai felett!

Fatalis betű. A. B. betű a francia fűpáságra igen fatális volt. Az 1888-ban elhalt francia püspöknek nevei ugyanis mind B. betűvel kezdődnek. — Ez pedig: Bieger Limoges, Bellot de Minieres, Poitiers, Blanchet Capi, Buché Saint-Brieux, de Briey Saint-Denis és Besson Mimesi püspök. A mi házakunk a múlt évben legvégzetesebb volt a H betű, mert rövid egymásutánban elvesztették Henselmann, Hunfalvi Jánost, Heineberg tabornokot és Hajost.

Az emberki gazda csatára. Isten csak azon segít, ki magán segít. A lustaság a rozsdához hasonló, mely többet emészt, mint a munka. — A sokszor használt kules mindig fénylik. — Az éhség a szorgalmas emberek ablakaiba is bekandikál, de be nem hoesattatik. — Ha munkásaidat felügyelget nélkül hagyod, amny ez, mintha pénzszekrényedet hagyod tárva. — Sok kicsiből lesz a nagyság. — A bolondok laktaároznak, — az okosok rajtuk lúznak. — Az úres csak egyenesen nem állhat. — A szorgalmas póknak nagy a hálaja. — Mígta telenim és juhaim vannak, — mindenki megsüvegl. — Szerezz magadnak munkáddal a mit szerzhetsz s szerzeményedet őrizd meg és gazdag lehetsz.

Vj szemérek. Megjelent az „Apolló” kargyűjtemény januárius száma. Ezen kiváló szakértelemmel szerkesztett karrodalmunkban utórr s minden tekintetben a feladat magaslán álló mű ezáltal megjelent számát ki valóan ajánljuk t. gy. előfizetők figyelmébe. Kiváló érdekességet kölcsönöz ezen számnak ismert jeles népdal-szerzőnk Szentirnyay Elemérnek „A veteránok” című (47-ik számú) tréfas kardala, melynek a szerző által szerkesztett humoristikus szövege és az abban nyilvánuló hangulat kifejezése kiválóan alkalmas zenéje, mellet fog feltűnést kelteni s igen alkalmasnak fog bizonyulni farsangi tréfas estélyek műsorozatába. Ezen kar zongorakísérettel is megjelent és 60 kr-ért kapható az „Apolló” kiadólivaltal. A kargyűjtemény most emelt számának művészet „A veteránok-on kívül az abban közzét következő karok: Hartl A. „Eji zene” (48), Werner F. „Erdei rózsá” (49), Wagensommer János „Erdei népdalfűzér” (50, 51, 52), a. „Sörgul már . . . b.) Esteled a hataron . . . c.) Hadd tudja meg . . .” című művei emelik. Ajánljuk ezen kargyűjteményt t. gy. előfizetők hecses figyelmébe, már kiváló jutányosságánál fogva is. Előfizetési díj egész évre 2 ft 50 kr egy vézerkőre is négy szolmar. A díjak legkezszerűbben postautalványon küldhetők Goll János szerkesztő-kiaido címére Budapest VI. Lázár-utca 18. sz.

A Magyar Balasszony cz. egyetlen magyar háztartási hetilap január hó 1-én Dr. Elmer S. és Vörtes József birtokába ment át. Az immár 8 évfolyamban lévő lap egész Magyarországon sok ezer példányban van elterjedve és híven letölti létezőt pótló hivatását. A szerkesztés élén Vörtes József honti születésű ismert fiatal író és Andrea állanak — a lap megalapítói és hosszú időn át szerkesztői — és köréje az írói világ és a magyar hólgyek egy tekintélyes csoportja sorakozt. A lap januári száma Jokaitot, Beniczkyé Bajza Lenkétől, gr. Vay Sandortól, Madarassy Lászlótól és többektől tartalmaz cikketek. A kiadólivaltal és szerkesztőség Károly-körút 8. sz.

Törvényeszkizetek. A b-gyarmati kir. törvényeszkiz büntényítő osztálya decz. 10-én tárgyalta Drdos Emil polichnoi ev. tanító büntényét. Nevezett azzal volt vádolva, hogy feleséget meggyilkolta. Fridecky Lajos törvényeszkiz elnök Kleyn János és Jakobovics József törvényeszkiz bírákól alkult törvényeszkiz Drdos Emil szándékos emberölés bünténye miatt életfogytiglani fogsárra ítélte. Vádlott felelebezt.

A b-gyarmati tük. tüzoltó-egylet tiszteletit mint azt mi is elismerő sorok kisérletben lapunk 1886. és 1888. évi folyamán ismertettük a „Tüzoltó Közlöny” az országos tüzoltó-szövetség eme hivatalos értesítője mult évi novemberi számában a következő sorokban ajánlja a tüzoltóknak: A balassa-gyarmati önkéntes tüzoltó-egylet története 1876—1886. Írta: Wagner István al. isk. tanító, vizsgázott budapesti öpár. s a balassa-gyarmati ö. t. t. titkára. Csak nemrég fogt alkalmunk a balassa-gyarmati tüzoltó köréből egy irodalmi művecskét (a

gyakorlati és szolgálati szabályzat. Szerk.) ismertetni s imre, megint azon köllemes helyzetben vagyunk, ugyan- csak olvasható irodalmi vállalatra visszatérhetünk. Ugyan- fenti cím alatt megjelent Wagner István titkár ögyes tollából a tüzoltó története 1876-tól 1886-ig, vagyis a 10 éves fennállás önnepélyeig bezárólag. A tüzoltó történetet megelőzőleg rátr szerző Balassa-gyarmat város történetének azon részleteire, melyek a tüzoltásra v. natkozással bírnak s felsorolja mindazon fontosabb il- nemű események, melyek 1876-ig tehát a tüzoltó megal- kulásáig történtek. Ezen 10 oldalra terjedő bevezete- után áttér a tüzoltó történetére, s évről évre haladván, felemlíti mindazon fontos s említsere érdemes momen- tumokat, melyek az egylet szerveztetésén, működésén és a vezetők jellemzésére szüksegek; felsorolja az éven- kint előfordult tüzesedeket, az azoknál előfordult rész- letesezővel, a tüzoltó felszerelésén és szerveztésén folytonos tökéletesítést, bővebben foglalkozván a szer- vezési korszakkal, a zászlószelvéssel és a 10 éves fen- nállás önnepével. A mű terjedelme 69 oldal s megren- delhető Balassa-gyarmaton a szerzőnél.

Ezen művecske számot less irodalmunkban, nem- csak mint irodalmi mű, hanem főleg azért is, mert oly részletesen és fejtegetően foglalkozik a tüzoltó szerveztésével és fejlődésével, hogy igen sok tüzoltó annak ta- nulmányozása által példát vehen, nem egy jó tanácsot, utmutást vehetne belőle, amai is inkább, mert a ba- lassa-gyarmati tüzoltó az életrevalóság, fejlettség oly fokán áll, hogy hazánkban kevés oly tüzoltó akadna, mely e tekintetben mellé állítható volna.

Fenti művet ismételve ajánljuk a t. bajtársak figyelmébe.

Tisztelettel felkerjük mindazon előfizetőköt, külö- nösen a községek előjárót, kik előfizetésükkel hátrá- lókban vannak, hogy azt postafordultával kiadólivata- lunknál kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Nyilt-tér.*)

Ujlak, 1889. január 7.

A salgó-tarjáni gyógyosztárba f. hó 3-án reggeli 8 órakor beküldöttöm egy lovas emberem által az orvosi rendelvényt, kit délelőtt 11 óráig megis várakoz- tattak, ekkor küldöncöm megsohalván a hosszas vára- kozást, felkérte a gyógyosztér urat, készítené el e sietés orvosságát, mert gazdám gyermeke vesélyesen beteg, hogy baba siethessék vele, erre a gyógyosztér úr ki- nyitotta az ajtót azon válasszal: „Ha siet jöjjon holnap”.

Felkértem az egészségügy és megrei bizottság szíves figyelmét és kegyes partfogását ezen ügyre any- nyiból, hogy Salgótarján népessége, a gyárak, közsen- telepek s nagy vidékének egészségügye s élete ne legyen egy ember szégyényeké kitéve, sőt tekintetbe veendő lenne az is, hogy a gyógytár a nagyközség végső há- zában van jelenleg elhelyezve, mi a község nagy hátrá- nyára van. Tisztelettel

Klein Jakab, birtokbérli.

*E rovatban kiküldetékert nem vállal felelősséget a Szerk.

Horváth Danó,

lelelős szerkesztő.

Mutatóványszámok ingyen és bérmentre-küldetnek.

Magyarország legelősebb és legdiszesebb

KÉPES

hetilapja a

„Képes Családi Lapok”.

Mint társadalmi, szociológiai s ismeretterjesztő hetilap eddig is megbecsült-teljes szolgáltatást tett a magyar nemzeti köm- velődésnek, ma azonban nem csak kiváló tényezője a magyar iro- dalomnak, hanem nélkülözhetetlen barátja a magyar művelt csa- ládoknak. Változatos, élénk s a legérdekesebb kritikát is kiállo olvasmányai: a legelősebb magyar írók tollából erednek a kül- földi irodalomból csak a színesen mutatják be az olvasó ku- szonégnek. A gondos elénk szerkesztés, az illusztráció díszes kial- lítás, az eszmé és az értelem-nemesség tartalom, a jó írás, a leg- elősebb külföldi lapok képviselői vezényelése művészi kiváló képek szellemi kucsesek aratják minden számát.

„A Képes Családi Lapok”

előfizetési ára

„HÖLGYEK LAPJA”

száma dívatmelléklettel és a külön könyvvé bekötethető regény- melléklettel együtt;

Egész évre	—	—	6 ft — kr.
Fél évre	—	—	3 ft — kr.
Negyed évre	—	—	1 ft 50 kr.

Előfizetések legkezszerűbben postautalványon küldendők.

Mutatóványszámokat ingyen és bérmentesen küld és előfizetéseket a hó barmely napjától elfogad a

„Képes Családi Lapok”

kiadólivaltala

Budapesten, V., Nagy-korona utca 20. sz.

Teljes számu példányokkal még mindig szolgálatunk.

3317—1888. sz.

Arverési hirdetu ényi kivonat

A szécsényi kir. járásbírószék mint telek-könyvi hatóság, hálkírrel írtat, hogy hsz. H. Kevai Jánosnak mint kiskoru gyerme- ket gyámjának Higo András rimbózi lakos elleni ügyében az ár- verés a szécsényi kir. bíróságnak területén lévő Himoza község 184 sz. telken foglalt I. 1—11 sz. alatti telekszövegű Higo András jutaléka 203 ft, ugyazának jutaléka a II. 1—11 sz. alatti 77 ft, a III. 1—10 sz. alatti 116 ft, és a f. I. sz. alatti 103 ft.

3 forintban ez-nnel megállapított kikáltási árban elrendelte, és hogy a fennelt megjelölt ingatlanok az 1889. évi január hó 28-ik napján d. e. 9 órakor Himoza község lakosai meg- tartandó ár- verés árverésben a megállapított kikáltási áról alul eladásti nem fognak.

Arverési számdokozók tartoznak az ingatlanok becsárá- nak 10%, közpénzben; vagy az 1881. LX-ik t. cz. 42 §-ban jel- zett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8-4 §-ban kijelölt ova- dékképes értékpapírrban a kikáltott kezhöz letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánptéznak a bíróságnál előleges elhelyezéseérül kiállított szabályszerű elismervényt átzo- gáltatni.

Kelt Szécsényben a kir. bíróságnak mint telek-könyvi hatóságá- nál 1888. évi november hó 20-án.

3293—1888. évi. sz.

Arverési hirdetmény.

Törvényszék István szécsényi lakosnak, Nigradom-gyó- tiságügyosztágnak (Gombkötő Józsefnek) szül: Varga József elleni végrehajtási ügyében tett utasítástól folyón a szécsényi királyi járásbírószék területén lévő, a szécsényi 991 számú tjkában foglalt A. I. 1. sorozam alatti egész beltelek és hsz. a végrehajtási törvény 150 §-a értelmében 7 forintban ez-nnel megállapított kikáltási árban, elrendeltetik.

Az árverés megtartására határozott 1889. évi Január hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája a telek-könyvi hivatalba tüze- tik ki.

Arverési számdokozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%, közpénzben; vagy az 1881. LX-ik t. cz. 42 §-ában jel- zett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8-4 §-ban kijelölt ova- dékképes értékpapírrban a kikáltott kezhöz letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánptéznak a bíróságnál előleges elhelyezéseérül kiállított szabályszerű elismervényt átzo- gáltatni.

Vető kuteles a vételár három egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számított 15 nap alatt, a másod- kat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a h harmadikat ugyan azon naptól számított 90 nap alatt, minden egyes vétel- ári részlet után az árverés napjától számított 60 k-matokkal együtt az 1881. évi decembe- hó 6-án 3915—1 ft szám alatt kelt rend letlen elírt módon a b-gyarmati kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál letenni.

A bánptézn az utolsó részleten fog becsátatni. Az ezen árverési hirdetésben kibocsátású al- gyírléjleg megállapított árverési feltételek a hivatalos árak alatti ven kir. bíróságnak mint telek-könyvi hatóság, és Szécsény nagy község előjáróságánál tekintendők meg.

Kelt Szécsényben a kir. járásbírószék mint telek-könyvi ha- tóságánál 1888. évi november hó 18-án.

Arverési hirdetmény.

A b-gyarmati „Takarék és h.telintézet” részvénytársulat ez-nnel közhírré teszi miszerint mindazon Kézialzólaggyárak melyek 1888. novem- ber 1-ső előtt lejártak, 1889. január 31-én d. u. 2 órakor az intézet hivatalos helyiségében az

iparhatósági kiküldött jelenlétében tartandó nyil- város árverésen készpénz fizetés mellett elfog- nak adatni.

Árverés alá kerülnek a következő főkönyvi lapszámu kézzialzó tárgyak:

Kz. 73, 82, 84, 119, 121, 129, 130, 135, 141, 148, 156, 158, 170, 171, 172, 175, 177, 184, 192, 209, 212, 213, 217, 230, 233, 234, 239, 250, 251, 255, 257, 261, 264, 265, 270, 273, 279, 283, 287.

E. 168.

B-Gyarmat, 1889. január hó 9-én.

Az igazgatóság.

A b-gyarmati ipartestület bérházában egy 4 lóra való istálló bármely órában elő- nyös feltételek mellett bérbe vehető. E tárgyban bővebb felvilágosítás nyer- hető Kommerell Gyula órás és ipartestületi elnöknel.

652—1888. sz.

Ahírt az értelemében közbírú teszi, hogy az egri kir. törvény- szék 8663—85. sz. végzése által a Hatanvidéki takarékpénztár javára Hegyesy Ligetkúth Adél és társai ellen 179 ft tőke, ennek 1890. év aug. hó 25 napjától számított 6%, kamatai 1/2, váltai díj és előfiz. összesen 95 ft 95 kr. peritősség kötele- segeit erre 30 ft hátré elrendelt köteleg. végrehajtás alka- mával bíróság felolált és 600 ft-ra becsült, Hegyesy Alajosnak egy 120 ftos követelés Katona Jánosnál, I. tarka szőré tehen bor- jutást, I. kaszál szőré és 4 fehérr szőré ökrökből álló ingóságok nyil- város árverés útján eladandók.

Mely árverésnek a szécsényi kir. járásbírószék 5661—1888. sz. kiküldött eüdeli végzése folytán a helyszínen, vagyis Szécsé- nen fennterezett alperesek lakásán leendő elszámlázása 1889. évi január 23-ik napjának d. e. 10 órája határozott kiutazási és akkor a veni számdokozók ez-nnel oly megkezsézőt hivtak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legutóbbi ígérnek becsárón alul is eladhatók fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ában megállapított feltételek szerint less kiutendők. Végül felhívatom mindazok, kik az árverezendő ingóságok vételárából a végrehajtás követelését megelőző kötelegítettséghez tartoznak jogot, a meunyhón részek e foglaltas koráiban eszközölhetet volna, és a végrehajtási joggyakorlástól ki nem tünik, előbbi beje- lentéseiket az árverés megkezdéséig alólir: kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határozat a bi detmenyének a bíróság tábla- na kifüggesztését követő naptól számított.

Kelt Szécsényben, 1889. évi január hó 9-én.

Pap Károly, kir. bírósági végrehajtó.